

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku K. K.
przy uczestnictwie J. B.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 maja 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w O.
z dnia 9 czerwca 2016 r., sygn. akt IX Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca K. K. wniósł o podział majątku wspólnego zgromadzonego w trakcie związku małżeńskiego z uczestniczką J. B. Sąd Rejonowy w B. postanowieniem wstępnym z dnia 31 lipca 2015 r. ustalił skład majątku wspólnego byłych małżonków oraz oddalił wniosek uczestniczki postępowania o ustalenie nierównych udziałów w tym majątku. Sporną między uczestnikami kwestię przynależności do niego majątku zorganizowanego w przedsiębiorstwa prowadzone przez uczestniczkę Sąd rozstrzygnął w ten sposób, że przyjął, iż to z nich, które było prowadzone przez uczestniczkę przed zawarciem małżeństwa stanowi jej majątek osobisty, natomiast te, które zostały zorganizowane przez uczestników w czasie trwania małżeństwa wchodziły w skład ich majątku wspólnego. Zaliczył też do majątku wspólnego ładowarkę, jako zakupioną za pieniądze

pożyczone uczestnikom przez rodziców uczestniczki. Sąd Rejonowy nie dopatrywał się przesłanek do ustalenia nierównych udziałów majątku wspólnym na korzyść uczestniczki.

Sąd Okręgowy w O. postanowieniem z dnia 9 czerwca 2016 r. oddalił apelację wniesioną przez uczestniczkę postępowania. Sąd ten przyjął za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji i przychylił się do przyjętej przezeń wykładni art. 55¹ k.p.c., akcentującej przedmiotowy sposób definiowania pojęcia przedsiębiorstwa. W konsekwencji uznał, że charakter osobnych przedsiębiorstw miały salon zabaw „B.”, zakład konstrukcji stalowych oraz sieć sklepów z alkoholami, czego nie zmieniało prowadzenie dla nich jednej księgi podatkowej.

W skardze kasacyjnej, opartej na obydwu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. uczestniczka zarzuciła naruszenie przepisów postępowania - art. 316 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 382 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., a ponadto podniosła naruszenie prawa materialnego – art. 55¹ k.c. Skarżąca domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji i zasądzenia na jej rzecz kosztów dotychczasowego postępowania, w tym kosztów postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną, wnioskodawca wniósł o odmowę jej przyjęcia, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy

przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżąca uzasadniła potrzebę rozpatrzenia jej skargi wystąpieniem przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c., to znaczy potrzebą wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości oraz oczywistą zasadnością wniesionego środka odwoławczego.

W ocenie skarżącej istnieje potrzeba wykładni art. 55¹ k.c. w zakresie definicji przedsiębiorstwa, ponieważ nie zostały dookreślone kryteria rozróżnienia oddziału od samodzielnego przedsiębiorstwa.

Powołanie się na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymaga sprecyzowania tych przepisów, oraz wskazania, na czym polegają poważne wątpliwości związane z ich stosowaniem wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości. Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. np.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, niepublikowane). Niewystarczające jest zatem powołanie się na treść określonego przepisu, czy też postawienie Sądowi Najwyższemu pytania o sposób jego wykładni. Argumentacja prawna powołana przez skarżącą w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie pozwala na stwierdzenie, że w sprawie zachodzi przesłanka przesądu wskazana w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., a w szczególności, iż wykładni wymaga art. 55¹ k.c. Skarżąca nie kwestionuje, że o kwalifikacji określonego zespołu składników jako przedsiębiorstwa decyduje jego wyodrębnienie, a więc cecha, którą Sądy obu instancji uznały za kryterium rozstrzygające, podkreślając diametralną odmienność zakresu i charakteru działalności polegającej na prowadzeniu salonu zabaw dla dzieci i zakładu wykonującego konstrukcje stalowe

od sieci sklepów z alkoholami, która wnioskodawczyni zorganizowała jeszcze przed zawarciem małżeństwo z wnioskodawcą. Wykładnia art. 55¹ k.c. nie budzi więc w istocie wątpliwości, a przynajmniej skarżąca ich nie wskazała. Jej zastrzeżenia odnoszą się jedynie do zastosowania tego przepisu w konkretnych okolicznościach faktycznych i to nie tyle tych, które zostały ustalone w sprawie i wiążą Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹³ § 2 k.p.c. lecz na podstawie stanu faktycznego uzupełnionego okolicznościami, które nie były przedmiotem ustaleń, a więc nie mogą być brane pod uwagę w postępowaniu kasacyjnym.

Nie zachodzi także druga z powołanych przez skarżącą przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania. Skarga kasacyjna jest w sposób oczywisty uzasadniona wówczas, gdy dla przeciętnego prawnika z samej jej treści - bez pogłębionej analizy i juredycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy kasacyjne zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., powinien wykazać kwalifikowany charakter zarzucanego naruszenia przepisów prawa, przytaczając argumenty świadczące nie tylko o dostrzegalnym *prima vista* naruszeniu przynajmniej części przytoczonych w podstawach skargi przepisów, ale także o tym, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910).

Zarzuty mające świadczyć o oczywistej zasadności skargi, dotyczą ustaleń faktycznych, których sąd nie poczynił, a zdaniem skarżącej powinien był to uczynić. Jednak to obowiązkiem uczestniczki było wskazywanie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia i ich udowadnianie na etapie postępowania przed sądami powszechnymi, a nie przed Sądem Najwyższym. Ponadto charakter podnoszonych okoliczności (używanie jednego samochodu do obsługi logistycznej wszystkich rodzajów prowadzonej działalności i wspólne zakupywanie środków czystości) nie jest tej rangi, by mogły przekonać o jednoznacznie wadliwym rozstrzygnięciu sprawy. Tym samym uznać należy, iż powołana przez skarżącą podstawa przyjęcia jej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzi. Okoliczności sprawy nie wskazują również, aby zachodziły inne przesłanki z art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia. Z uwagi na to, że postępowanie dotyczyło postanowienia wstępnego nie zachodziły podstawy do orzekania o kosztach postępowania kasacyjnego, ponieważ orzeczenie wstępne nie kończy postępowania w sprawie.